

УЧИТЕЛЬ ІВАНА ФРАНКА О. ІВАН-ЮЛІАН НІМИЛОВИЧ: МАЛОВІДОМІ ФАКТИ ДО БІОГРАФІЇ

Багатовіковий Дрогобич багатий визначними постатями, які впродовж сторіч були активними учасниками творення історії свого міста. Життя і діяльність окремих із них припадає саме на другу половину XIX – початок XX ст. На теперішній час, за умов демократичних перетворень у нашій державі, актуальним бачиться вивчення життєписів тих, хто залишив вагомий слід у поширенні духовно-національних справ серед народу у нашому краї. В контексті сказаного заслуговує на увагу один із визначних діячів Дрогобича – отець Іван-Юліан Німилевич, який понад двадцять років обіймав посаду директора Дрогобицької нормальної школи отців Василян, був ігуменом монастиря ЧСВВ у Дрогобичі, довгий час парохіював у Церкві Святої Трійці, активно займався духовно-просвітницькою та музейною справою, дбав про культурний розвиток і добробут міста тощо. Водночас важливим буде і звернення до характеристики відносин о. І.-Ю. Німилевича із І. Франком, який був одним із найулюбленіших учителів малого Франка під час його навчання в Дрогобицькій нормальній школі отців Василян упродовж 1864 – 1867 рр.

Постать о. І.-Ю. Німилевича на сьогодні досить гідно представлена в українській історіографії. Найповніші відомості про священика подають у своїх працях О. Німилевич – двоюрідна племінниця о. І.-Ю. Німилевича та М. Зимомря¹. Згадані дослідники хроніки родини Німилевичів наголошують, що І.-Ю. Німилевич *“користувався великою пошаною у духовенства та мешканців міста...”*, а праця отця *“на посаді директора Дрогобицької нормальної школи була активною, творчою, незалежною, авторитетною”*². Окремих аспектів життя і діяльності священика І.-Ю. Німилевича та його взаємин із І. Франком у контексті його навчання у Дрогобицькій василіянській школі й відносин із оо. Василянами торкалися такі дослідники, як Й. Скрутень³, Р. Горак та Я. Гнатів⁴, В. Гіщинський⁵, В. Галик⁶. Наприклад, досить позитивну оцінку постаті отця І.-Ю. Німилевича дають Р. Горак і Я. Гнатів, які при вивченні обставин переведення священика-василіянина у 1896 р. до Золочівського Василіянського монастиря наголошують: *“Про причину переведення отця Німилевича з Дрогобича, де його любили й поважали, говорили різне, але всі сходились на тому, що, завоювавши в місті великий авторитет, шановний отець став менше прислухатися до вимог управи міста, а також до впливових людей. Він ніяк не міг змиритися з тим, що оцінка за знання має прямо залежати від значимості в місті батька учня. Ця непокірність і призвела до того, що довелось отцеві покинути рідну околицю та насиджене рідне гніздо і на старі літа їхати в інші сторони”*⁷. У контексті цього скажемо, що саме Р. Горак при кінці 80-х років XX ст. доклався до збереження чи не єдиної відомої широкому загалові світліни отця І.-Ю. Німилевича та його могили⁸.

Отже, зважаючи на такий широкий спектр досліджень про життя і діяльність отця І.-Ю. Німилевича, ставимо собі за мету максимально-повно, із залученням даних із життя та діяльності отця І.-Ю. Німилевича, з низки інших джерельних матеріалів представити

його повний життєпис і в контексті охарактеризувати взаємини о. І.-Ю. Німиловича із своїм учнем І. Франком.

Отець І.-Ю. Німилович народився 25 листопада 1839 р. (хоча у деяких джерелах роком народження вказується 1838 р.)⁹ у Дрогобичі на Задвірнянському передмісті (теперішня вул. Стрийська). Спочатку навчався у Дрогобицькій нормальній школі, згодом закінчив гімназію у Львові, а у 1862 р. вступив до Львівської духовної семінарії. Після її закінчення у 1866 р. вивсвятився на католицького священника (целєбса), вступив до Дрогобицького Василянського монастиря, де прийняв духовне ім'я Юліан (при народженні охрещений Іваном). В межах 1873 р. о. І.-Ю. Німилович став ігуменом монастиря ЧСВВ у Дрогобичі, парохом місцевої церкви Святої Трійці, членом міської ради та директором Дрогобицької нормальної школи¹⁰.

Отець Іван-Юліан
Німилович
(1839 – 1909 рр.)
Знімка з надгробного
пам'ятника. Світлив
В. Галик (червень 2016 р.)

Ще перед обняттям посади директора Дрогобицької нормальної школи о. І.-Ю. Німилович учителював у цьому навчальному закладі, де навчав І. Франка. Зазначимо, що І. Франка з о. І.-Ю. Німиловичем єднали родинні зв'язки, адже брат бабці священника М. Твардовської був чоловіком сестри бабусі І. Франка по материнській лінії – К. Кімакович. Водночас мати о. І.-Ю. Німиловича К. Романська була сестрою Є. Романської (в першому шлюбі Кошицька, в другому – Гучинська) в якій мешкав на квартирі І. Франко під час свого навчання у Дрогобицькій нормальній школі¹¹. Свої спогади про проживання у Є. Кошицької та колорит місцевості, де був розташований тітчин будинок, І. Франко полишив у передмові до твору “Рутенці” та у нарисі “У столярні”.

Зокрема, про своє перебування у тітки Є. Кошицької І. Франко писав: *“Мені пощастило в наймолодших літах, коли я ще ходив до т[ак] зв[аної] нормальної школи, що містилася в монастирі о. Василян при церкві св. Трійці в Дрогобичі, жити на квартирі у міщанки Кошицької, що вдруге вийшла заміж за столяра Гучинського. Тут живучи протягом трьох літ, я мав нагоду придивитися ближче родинному життю та ремеслу дрогобицьких міщан і списав дещо з тих своїх вражень у нарисі “В столярні”¹².*

У згаданому вище Франковому нарисі “У столярні” автор умістив розлогу картину свого проживання у Є. Кошицької, детально описав колорит місцевості, де був розташований тітчин будинок, розповів про свої перші враження стосовно життя у місті, про “ціну” грошей тощо. Характеризуючи свою стацію – помешкання тітки Кошицької, І. Франко пише: *“То був старий домик у подвір'ї, відділений від вулиці трохи показнішим, але дуже негарним жидівським домом та ще одною величезною жидівською халабудую, де містився шинок, а від потоку смердючою гарбарнею. Від заходу й полудня до нього припирав невеличкий огорог, засаджений капустою, буряками та іншою невибагливою яриною. На подвір'ї перед домом стояли купи тертиць, верещали купи жиденят; від вулиці доходив шинковий галас, а від гарбарні поганий сопух. Усі забудовання були дерев'яні, внизу гнілі, бо місце було возке. Отсе було те оточення, в якому пройшли перші три роки мого міського життя”¹³.*

Між І. Франком та його вчителем о. І.-Ю. Німиловичем склалися досить приятні стосунки. Сам отець, за словами дослідників його діяльності, активно дбав про фонди монастирської бібліотеки, збирав книги з монастирів навколо Дрогобича, які були ліквідовані йосифінськими розпорядженнями, займався справою збереження старої ікони тощо¹⁴. І. Франко тоді уже почав цікавитися старовинними книгами та рукописами, які священник йому радо позичав. Проте між І. Франком та о. І.-Ю. Німиловичем була свого роду цікава домовленість: за кожну позичену книгу І. Франко змушений був написати вірша, який мав бути присвячений одному зі святих. Оскільки І. Франко випозичав дуже багато, то згодом в о. І.-Ю. Німиловича з'явився цілий збірник релігійних Франкових віршів, доля яких до сьогодні є невідомою¹⁵.

Загалом, І. Франко шанобливо ставився до свого наставника з Дрогобицької нормальної школи. Про це свідчить Франкова творча спадщина. Зокрема у своїх *“Причинках до автобіографії”* І. Франко називає о. І.-Ю. Німиловича талановитим провідником¹⁶, а у статті *“В інтересі правди”* про ігумена пише, що він був *“господарем у четвертій класі”* і згадує про нього як про світлу, гуманну та симпатичну людину, який умів *“впоїти”* дітям не страх, а *“замилування”* до науки та до чесного, працелюбного життя¹⁷.

Про етнографічно-фольклорні уподобання о. І.-Ю. Німиловича І. Франко згадав і у кількох замітках від 1894 і 1895 років на сторінках журналу *“Життя і слово”*. Зокрема, у рефлексії *“Товариство фольклористів у Львові”* І. Франко пише: *“Ще перед роком в кружку деяких Поляків і Русинів, що займають ся етнографією і фольклором, повстала думка завязати у Львові товариство для плекання тих студій. До комітету, що мав виготовити статут і підготовити засноване товариства, вибрані були: др. Немілович [тут мова йде саме про І.-Ю. Німиловича – В. Г.], Кольбушевський, д. Рибовський, др. Кл. Ганкевич, др. Франко і ще декілька осіб”*¹⁸. Характеризуючи статут товариства, І. Франко зазначає, що документ уже є викінченим, проте справа із відкриттям гуртка дещо затягується. Автор висловлює надію, що порушена справа буде завершена, адже майбутнє товариство має за мету не тільки заснувати спеціальну бібліотеку і читальню, а також, по можливості, публікувати матеріали і студії етнографічного та фольклорного напрямків¹⁹.

Приблизне місце розташування будинку тітки І. Франка – Є. Кошицької, родички о. І.-Ю. Німиловича, де він постійно проживав під час навчання в Дрогобицькій василіянській школі. Світлив В. Галик (червень 2016 р.)

Теперішній вигляд колишнього приміщення Дрогобицької головної школи на вул. Трускавецької. Світлив В. Галик 2016 року

Печатка міської головної школи в Дрогобичі, де працював І.-Ю. Німилович та навчався Іван Франко. Із фондів Музею "Дрогобиччина".

Наступна замітка, у якій І. Франко згадав про діяльність о. І.-Ю. Німиловича, була опублікована у згаданому журналі під назвою *"Towarzystwo ludoznawcze"*. І. Франко пише: *"В часі з'їзду польських літератів і журналістів у Львові літом 1894 р. піднято думку, порушену вже давніше у Львові, щоби заложити фольклорне товариство в дусі ухвали, запавшої перед двома роками в Кракові на з'їзді польських лікарів і природотисців. Вже в початку 1893 р. купка людей у Львові заходилася коло виконання сеї думки, і навіть вироблено статут товариства, головно старанням директора М. Рибовського і д-ра Немиловича [тут мова йде саме про І.-Ю. Німиловича, адже він від 1873 р. до 1896 р. обіймав посаду директора Дрогобицької нормальної василіянської школи – В. Г.]. Та коли намісництво задля формальних хиб сей статут відкинуло, справа якось затяглася. Дякуючи починові звісного любителя і знавця народовідання д-ра Яна Карловича з Варшави, а також голови антропологічної комісії при краківській Академії наук проф. Бодуена де Куртене, зібралася купка людей, що інтересуються етнографією і фольклором, в помешканні проф. А. Каліни, і уложено нові статутути, котрі вже одержали потвердження намісництва"*²⁰. Продовжуючи характеризувати зміст статуту Товариства, І. Франко зазначає, що новоутворене товариство має назву *"Towarzystwo ludoznawcze"*, місцем розташування є Львів, а основною метою є наукове вивчення польського та сусіднього люду та публікація зібраних відомостей. Поставлена перед товариством мета, за словами І. Франка, мала б втілюватися такими засобами: збори, виступи і дискусії; збирання матеріалів про життя і побут люду; розповсюдження зібраних матеріалів у часописах і інших виданнях, зокрема у власних; сприяння появі літературних, образотворчих, а також інших праць у такому ж напрямку; створення бібліотек і музеїв; підбір делегатів для збирання потрібних матеріалів на околицях краю; створення відділів-філій товариства у повітах; створення наукових секцій усереднені товариства. Водночас І. Франко акцентував, що товариство складається з дійсних членів, його засновників, а також почесних членів і кореспондентів. Важливим моментом було те, що членами Товариства могли бути також жінки. Засновником Товариства може стати будь-хто, який пожертвує на його організацію відразу 200 крон. Стосовно членів, то вони повинні вносити щонайменше дві крони і річний внесок у розмірі восьми крон. Організатори Товариства користуються правом знижувати внески-пожертви поодиноким членам. У випадку розширення Товариства, за словами І. Франка, його база переходитиме до антропологічної комісії при краківській Академії²¹.

У контексті цього зауважимо, що *"Towarzystwo ludoznawcze"*, так зване Польське Етнографічне Товариство, було засноване у Львові 9 лютого 1895 р. у ратушній залі за участю 64-ох осіб. Основним друкованим органом Товариства став журнал *"Lud"*²².

У 1896 р. (за іншими даними – у 1899 р.) о. І.-Ю. Німиловича було переведено ігуменом до Золочівського Василіянського монастиря, де він пробув аж до смерті. Про причину переведення достеменно не відомо, побутують різні версії: через погіршення здоров'я, через конфлікт із місцевою владою стосовно перенесення торгової з-під вікон Дрогобицької нормальної школи в інше місце, через те, що не розділяв поглядів місцевої влади на оцінювання учнів залежно від значимості їх походження, родинних зв'язків, статусу батьків тощо²³.

Помер о. І.-Ю. Німилевич 22 травня (13 червня) 1909 р. у Золочеві, де спочатку й був похований. Проте згодом, дрогобичани почали вимагати від митрополії дозволу на перепоховання отця І.-Ю. Німилевича у Дрогобичі. Такий дозвіл було отримано у 1912 р. і того ж року прах о. І.-Ю. Німилевича упокоївся на цвинтарі недалік від церкви Спаса²⁴. Зазначимо, що того ж року віддав шану свему вчителеві і Іван Франко, який 1 лютого за сприяння В. Ратальського робив відчит своєї поеми *“Мойсей”* у Дрогобичі²⁵, а 2 лютого відвідав могилу свого наставника та побував у церкві Святої Трійці, де віднайшов рукопис, після вивчення якого опублікував працю *“Дрогобицька служебна мінея з року 1563”*²⁶.

Хочемо також зазначити: від 1960-х років, у так званий період *“розквіту радянської ідеології”* та в *“запалі атеїзму”* могила о. І.-Ю. Німилевича зазнавала постійного осквернення, наруги вандалів та і взагалі претедувала на знищення і забуття. Все це було пов'язане з тим, що у 1969 р. біля кладовища де спочавав прах священика, було відкрито спортивну залу для середньої школи № 10, що спричинило масові скарги до влади від учнів та їх батьків, адже розташування цвинтаря з хрестами біля школи тоді вважалося аморальним. Але ця ганебна витівка не мала успіху – Дрогобицькому міськвиконкому було пояснено Міністерством комунального господарства УРСР, що кладовища можуть бути ліквідовані аж через 15-20 років після останнього поховання²⁷.

Дещо пізніше, у 1988 р. у місті знову повернулися до теми знищення некрополя, оскільки влада планувала, відповідно до генерального плану реконструкції та благоустрою міста, перенести огорожу на 30 метрів углиб цвинтаря. Це знову спричинило шквал протестів. Знищенню підлягали не тільки могили родини Німилевичів, а й Січових стрільців, які розташовані при самій дорозі. Щоб досягнути поставленої мети, влада використовувала різні методи: нищили надгробні пам'ятники і плити, виривали та сплюндровували знімки померлих тощо. Такому оскверненню піддалося і чи не єдине фото о. І.-Ю. Німилевича. Місцеве населення різними способами протистояло таким варварським діям влади. У місцевих засобах масової інформації друкувалися різні статті про померлих, а особливо в цьому плані актуальною стала постать о. І.-Ю. Німилевича як учителя І. Франка²⁸.

Цвинтар на вул. М. Грушевського де знаходиться могила отця Івана-Юліана Німилевича
Світлив В. Галик (червень 2016 р.).

Могила і пам'ятник о. І.-Ю. Німилевичу на вул. М. Грушевського у Дрогобичі.
Світлив В. Галик (червень 2016 р.)

Опублікована Р. Горак-ом в “Радянському слові” від 17 грудня 1988 р. понищена знімка отця Івана-Юліана Німиловича.

У цьому плані заслуговує уваги стаття Р. Горака у газеті “Радянське слово”, де автор опублікував повний життєпис о. І.-Ю. Німиловича, подав сплюндроване фото з могили священника, акцентував на внеску отця у розвиток культурно-просвітницького життя краю тощо²⁹.

З розпадом СРСР та становленням незалежності України, питання про знищення цвинтаря взагалі перестало існувати. У 1995 р. було зупинено функціонування споривної зали середньої школи № 10, у 1997 р. розпочалася відбудова церкви Спаса, було відновлено усі поруйновані могили на цвинтарі на сучасній вул. М. Грушевського (цвинтар належить до Церкви Спаса). Стараннями Р. Горака було реставровано понівечене, поки що єдине відоме фото о. І.-Ю. Німиловича, вмонтоване у надгробну стелу на могилі священника³⁰.

Таким чином, бачимо, що о. І.-Ю. Німилович упродовж свого життя і діяльності зробив чималий внесок у процес духовно-культурно-освітній розвиток нашого краю, а також у формування особистості та виховання характеру свого учня й родича – Івана Франка, котрий заслужено вважав його найулюбленішим вчителем. З огляду на вище сказане, очевидним видається те, що сучасному поколінню треба не лише зберігати, а й примножувати пам’ять про отця Івана-Юліана Німиловича, який, як бачимо, полишив чималий слід у минулому міста Дрогобича та поза його межами.

¹ Див.: Німилович О., Зимомря М. Веселка просвітленої пам’яті. – Дрогобич: Посвіт, 2010. – 100 с.; Німилович О. Подвижники духовно-національної справи // “Бойківщина : Минуле та сучасне” Збірник науково-теоретичних статей. – Долина: [б. в.], 2007. – С. 49-53.

² Німилович О., Зимомря М. Веселка просвітленої пам’яті. – Дрогобич: Посвіт, 2010. – С. 15-16, 22.

³ Див.: Скрутень Й. Д-р Іван Франко і Василяни // Записки чина Св. Василя Великого. – Жовква, 1926. – Т. II. – Вип. 1-2. – С. 167-172.; Скрутень Й. Д-р Іван Франко і Василяни // Спогади про Івана Франка. Упор. М. Гнатюк / Вид. 2-ге. доп. перероб. – Львів: Каменяр, 2011. – С. 806-810.

⁴ Див.: Горак Р. Доля Івана Німиловича // Радянське слово. – 17 грудня 1988. – № 201 (9.821). – С. 3.; Горак Р., Гнатів Я. Іван Франко / Кн. друга. Цілком нормальна школа. – Львів : Видавництво отців Василян “Місіонер”, 2001. – 204 с.; Горак Р. Д. Дрогобич – місто юності Івана Франка: Книга-путівник. – Х. : Майдан, 2011. – 272 с.

⁵ Див.: Гіщинський В. Взаємини Івана Франка з василіанами // Місіанар. Український християнський часопис. – 2006. – жовтень. – С. 26-28.; Гіщинський В. Франко і Василяни // Місіанар. Український християнський часопис. – 2006. – вересень. – С. 22-24.

⁶ Див.: Галик В. М. Постаць отця Івана-Юліана Німиловича у житті та творчій спадщині Івана Франка // Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції “Спадщина Івана Франка у світлі сьогодення”, присвяченої 160-річчю від дня народження Івана Франка (19 – 20 травня 2016 року, м. Слов’янськ). – Слов’янськ : ДВНЗ “ДДПУ”, 2016. – С. 59-61.

⁷ Див.: Горак Р., Гнатів Я. Іван Франко / Кн. друга. Цілком нормальна школа. – Львів : Видавництво отців Василян “Місіонер”, 2001. – С. 128-129.

⁸ Див. докладніше про це у: Горак Р. Доля Івана Нимиловича // Радянське слово. – 17 грудня 1988. – № 201 (9.821). – С. 3.

⁹ Див.: Н[і]милиловичь Юліанъ [1838 – 1909]. Посмертныи в[і]сти // Галичанинъ. – Львів, 1909. – 2(15) іюня. – Ч. 121. – С. 3.; Blazejovski D. Historical Šchematism of the Archeparchy of Lviv (1832 – 1944), Vol. II : Clergy and Religsous Congregations / D. Blazejovski. – Kyiv : Publishing House KM Akademia, 2004. – S. 535.

¹⁰ Див. докладніше у: Горак Р. Д. Дрогобич – місто юності Івана Франка : Книга-путівник. – Х.: Майдан, 2011. – С. 108.; Н[і]милиловичь Юліанъ [1838 1909]. Посмертныи в[і]сти // Галичанинъ. – Львів, 1909. – 2(15) іюня. – Ч. 121. – С. 3.; Німилович О., Зимомря М. Веселка просвітленої пам'яті. – Дрогобич: Посвіт, 2010. – С. 15.; Німилович О. Подвижники духовно-національної справи // “Бойківщина: Минуле та сучасне” Збірник науково-теоретичних статей. – Долина: [б. в.], 2007. – С. 49.; Галик В. М. Постать отця Івана-Юліана Німиловича у житті та творчій спадщині Івана Франка // Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції “Спадщина Івана Франка у світлі сьогодення”, присвяченої 160-річчю від дня народження Івана Франка (19 – 20 травня 2016 року, м. Слов'янськ). – Слов'янськ : ДВНЗ “ДДПУ”, 2016. – С. 59.

¹¹ Німилович О., Зимомря М. Веселка просвітленої пам'яті. – Дрогобич: Посвіт, 2010. – С. 16-17.; Німилович О. Подвижники духовно-національної справи / О. Німилович // “Бойківщина: Минуле та сучасне” Збірник науково-теоретичних статей. – Долина: [б. в.], 2007. – С. 49.

¹² Франко І. Рутенці // Франко І. Зібрання творів у 50-ти т. + додаткові томи. – Т. 15. – К.: Наукова думка, 1978. – С. 8.

¹³ Франко І. У столярні. (Із моїх споминів) // Франко І. Зібрання творів у 50-ти т. + додаткові томи. – Т. 21. – К.: Наукова думка, 1979. – С. 171., а також див. про Франкове навчання у Дрогобицькій василіянській нормальній школі детальніше у:

¹⁴ Див.: Горак Р. Д. Дрогобич – місто юності Івана Франка: Книга-путівник. – Х.: Майдан, 2011. – С. 109.; Горак Р. Іван Франко / Кн. друга. Цілком нормальна школа. – Львів: Видавництво отців Василіян “Місіонер”, 2001. – С. 129-130.; Німилович О., Зимомря М. Веселка просвітленої пам'яті. – Дрогобич: Посвіт, 2010. – С. 17.; Німилович О. Подвижники духовно-національної справи / О. Німилович // “Бойківщина: Минуле та сучасне” Збірник науково-теоретичних статей. – Долина: [б. в.], 2007. – С. 49.

¹⁵ Див.: Горак Р. Іван Франко / Кн. друга. Цілком нормальна школа. – Львів: Видавництво отців Василіян “Місіонер”, 2001. – С. 130.

¹⁶ Франко І. Причинки до автобіографії // Зібрання творів у 50-ти т. + додаткові томи. – Т. 39. – К.: Наукова думка, 1983. – С. 38.

¹⁷ Франко І. В інтересі правди // Зібрання творів у 50-ти т. + додаткові томи. – Т. 39. – К.: Наукова думка, 1983. – С. 230.

¹⁸ Див. про це у: [Франко І.] Товариство фольклористів у Львові // Житє і слово. Вістник літератури, історії і фольклору. – Львів: З друкарні Інститута Ставропігійського, під зарядом І. Пухира, 1894. – Рік І. – Кн. II. – За Март і Априль. – С. 316.; Франко І. Товариство фольклористів у Львові // Франко І. Зібрання творів у 50-ти т. + додаткові томи. – К.: Наукова думка, 2008. – Т. 53. – С. 421-422.

¹⁹ Див.: Там само.; Там само.

²⁰ [Франко І.] Towarzystwo ludoznawcze // Житє і слово. Вістник літератури, історії і фольклору. – Львів: З друкарні Інститута Ставропігійського, під зарядом І. Пухира, 1895. – Рік II. – Кн. I. – За Январ і Февраль. – С. 158-159.; Франко І. Towarzystwo ludoznawcze // Зібрання творів у 50-ти т. + додаткові томи. – К.: Наукова думка, 2008. – Т. 53. – С. 525-526.

²¹ Див.: Там само.; Там само.

²² Див. про це детальніше у: Kłodnicki Z. Sto lat Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.google.com.ua/url?url=http://cyfrowaetnografia.pl/...>; Lud – Organ Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego i Komitetu Nauk Etnologicznych, został założony przez Antoniego Kalinę w 1895 r. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ptl.info.pl/?page_id=112.

²³ Горак Р. Іван Франко / Кн. друга. Цілком нормальна школа. – Львів : Видавництво отців Василіян “Місіонер”, 2001. – С. 128-129.

²⁴ Див. про це детальніше у: Горак Р. Д. Дрогобич – місто юності Івана Франка : Книга-путівник. – Х. : Майдан, 2011. – С. 110.; Н[і]миловичь Юліань [1838 1909). Посмертний в[і]сти // Галичанинъ. – Львів, 1909. – 2(15) іюня. – Ч. 121. – С. 3.; Німилович О., Зимомря М. Веселка просвітленої пам'яті. – Дрогобич : Посвіт, 2010. – С. 19.; Німилович О. Подвижники духовно-національної справи // “Бойківщина : Минуле та сучасне” Збірник науково-теоретичних статей. – Долина : [б. в.], 2007. – С. 50.; Blazejowski D. Historical Schematism of the Archeparchy of Lviv (1832 – 1944), Vol. II : Clergy and Religous Congregations. – Kyiv : Publishing House КМ Akademia, 2004. – S. 535.; Галик В. М. Постать отця Івана-Юліана Німиловича у житті та творчій спадщині Івана Франка // Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції “Спадщина Івана Франка у світлі сьогодення”, присвяченої 160-річчю від дня народження Івана Франка (19 – 20 травня 2016 року, м. Слов'янськ). – Слов'янськ : ДВНЗ “ДДПУ”, 2016. – С. 60-61.

²⁵ Див. про це детальніше у: Галик В. М. Василь Ратальський – організатор відчиту поеми “Мойсей” Івана Франка у Дрогобичі (за матеріалами двохстороннього листування) // Історія філософії як школа думки. Збірник на пошану професора Степана Михайловича Возняка (до 85-річчя з дня народження) / Ред. колегія : В. К. Ларіонова (головний редактор), О. Б. Гоцуляк. – Івано-Франківськ : Видавництво Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2013. – С. 477-480.

²⁶ Див.: Франко І. Дрогобицька служебна Миня з р. 1563 // Записки НТШ. – Львів : Друкарня Наукового Товариства імені Шевченка, 1912. – Т. СХ. – С. 157-158.

²⁷ Див. детальніше про це у: Горак Р. Іван Франко / Кн. друга. Цілком нормальна школа. – Львів : Видавництво отців Василіян “Місіонер”, 2001. – С. 131-132.

²⁸ Там само. – С. 132-133.

²⁹ Див.: Горак Р. Доля Івана Німиловича / Р. Горак // Радянське слово. – 17 грудня 1988. – № 201 (9.821). – С. 3.

³⁰ Див. детальніше про це у: Горак Р. Іван Франко / Кн. друга. Цілком нормальна школа. Гнатів. – Львів : Видавництво отців Василіян “Місіонер”, 2001. – С. 133.; Німилович О., Зимомря М. Веселка просвітленої пам'яті. – Дрогобич: Посвіт, 2010. – С. 20-22.

Володимир Галик.

Учитель Івана Франка о. Іван-Юліан Німилович: маловідомі факти до біографії.

У статті на основі багатого історіографічного та джерельного матеріалу максимально повно подано біографію директора Дрогобицької нормальної школи отців Василіян та ігумена монастиря ЧСВВ у Дрогобичі отця І.-Ю. Німиловича. В контексті життєпису о. І.-Ю. Німиловича охарактеризовано його відносини зі своїм учнем – І. Франком. У підсумку до дослідження відзначено, що о. І.-Ю. Німилович зробив чималий внесок у процес духовно-культурно-освітнього розвитку нашого краю протягом свого життя та діяльності.

Volodymyr Halyk.

Teacher Ivan Franko Basilian-Father Ivan-Julian Nimylovych: little known facts biography.

On the basis of rich historiographical and source material as much as possible, given full biography Director Drohobych normal school Basilian Fathers and abbot of the monastery OSBM in Drohobych father I.-Yu. Nimylovycha. In the context of the biography, I.-Yu. Nimylovycha, described his relationship with his student – Ivan Franko. In the end, to the study noted that about. I.-Yu. Nimylovych made a considerable contribution to the spiritual and cultural development of our region ostvitnoho during his life and work.